

NOVA EVROPSKA KOMISIJA (2014–2019)

Piše: Milana Lazić

Evropska komisija (EK) je izvršna institucija Evropske unije (EU), koja se formira nakon izbora za Evropski parlament (EP) i ima mandat u trajanju od pet godina da: uspostavlja ciljeve i prioritete za delovanje unutar EU i njenih 28 članica; predlaže zakonodavstvo Savetu EU i EP; sprovodi politike i koordinira budžetom EU; predstavlja EU u međunarodnim odnosima. EK rukovodi predsednik, a članovi EK su komesari i potpredsednici koje kandiduju zemlje članice i to po jednog predstavnika po zemlji. Sve kandidature odobrava EP. EK ima ukupno 28 članova, 27 članova i predsednika, uz generalne direktorate podeljene po oblastima.

Nova Evropska komisija

EK ima mandat od 2014. do 2019. godine. Njen sastav odraz je rezultata izbora za EP održanih maja 2014. godine.¹ Članovi EK dolaze iz redova Evropske narodne partije (14), Partije socijalista i demokrata (8), Alijanse liberala i demokrata za Evropu (5) i Evropskih konzervativaca i reformista (1). Njih 11 ima iskustvo u spoljnim poslovima, a 8 relevantno iskustvo iz ekonomije i finansija. Nova EK mlađa je po proseku godina u odnosu na prethodnu, a zastupljenost žena iznosi oko 33%.

Predsednik je Žan Klod Juncker, bivši premijer Luksemburga (1995–2013).

Fokus dosadašnje i buduće Evropske komisije

Prethodna EK posebno ističe sledeće rezultate: pokazala je da EU 28 može da radi zajedno; uvela je kvote za jačanje položaja žena; ojačala je pravila za zaštitu

podataka; razvila je digitalnu agendu i nove industrijske politike; uspostavila je inicijativu za direktno učešće građana u procesu donošenja odluka; pojačala je ulaganja u obrazovanje; uticala je na stvaranje pravičnijeg i održivijeg sistema trgovine i osnovala je Kancelariju evropskog javnog tužioca. Barozo je započeo izgradnju jedinstvenog sistema energetske tržišta, borbu protiv nezaposlenosti mladih, izgradnju zajedničkog sistema azila, jačanje zaštite potrošača i svoj mandat fokusirao na očuvanju evropskih vrednosti i zaustavljanju porasta nezaposlenosti.

Zajedničko prethodnoj i novoj EK jeste jačanje evropskog rasta i finansijskog sistema i uloge EU kao globalnog aktera. Međutim, Juncker nastoji da nova EK predvidi globalne izazove i obezbedi jedinstveni pristup delovanja u spoljnoj politici.

Zaokret u političkom smislu u odnosu na prethodnu EK jeste odlučnost u misiji povratka građana na radna mesta i povratak poverenja građana u EU kroz: jačanje konkurentnosti i uloge industrije; osiguranje više investicija; kreiranje jedinstvenog digitalnog tržišta i jake, jedinstvene i pravične monetarne unije; kreiranje fleksibilnije energetske unije; jačanje političkog dijaloga; obezbeđivanje transparentnosti u radu i sprečavanje politizacije pojedinačnih portfolija komesara. Novina je jačanje koordinacije unutar EK u okviru projektnih timova i unutrašnje konsolidacije EU 28 bez proširenja EU tokom ovog mandata.

Program nove Evropske komisije

Žan Klod Juncker je kao kandidat za predsednika EK objavio političke smernice pod nazivom „Novi početak za Evropu: Moja agenda za rast, pravičnost i demokratsku promenu“, u obraćanju EP, 15. jula ove godine. Prema njegovim rečima, Evropa je, u prethodnom periodu, prošla kroz najveću finansijsku i ekonomsku krizu nakon Drugog svetskog rata, u kojoj je više od 6 miliona ljudi izgubilo posao, a nezaposlenost mladih je dosegla velike razmere.

U fokusu političkih smernica su reizgradnja „mostova u Evropi“, odnosno povezivanje evropskog društva nakon krize i povratak poverenja građana u EU. Nova EK će biti politička, ali ne i politizovana, što znači da njen rad neće biti zasnovan na političkim razlikama i partijskim nesuglasicama. Veća pažnja biće posvećena transparentnosti rada evropskih institucija i saradnji sa nacionalnim parlamentima, uz poštovanje principa subsidiarnosti. Podsticanje rodne ravnopravnosti biće politička obaveza uz obezbeđenje 40% prisustva žena na rukovodećim pozicijama u evropskoj administraciji.

U političkim smernicama definisano je 10 prioriteta:

- Novi podsticaj za poslove, rast i investicije;
- Povezano jedinstveno digitalno tržište;
- Fleksibilnija energetska Unija;
- Dublje i pravednije unutrašnje tržište sa ojačanom industrijskom osnovom;
- Snažnija i pravednija ekonomska i monetarna unija;
- Sporazum o trgovini sa SAD;
- Pravda i osnovna prava bazirana na uzajamnom poverenju;
- Nova politika migracija;
- Unija demokratske promene;
- Jačanje uloge EU kao globalnog aktera.

Pregovori koji su u toku u okviru politike proširenja EU sa zemljama Zapadnog Balkana nastaviće se u okviru nadležnosti komesara za evropsku politiku susedstva i pregovore o proširenju. Politički stav da u narednih pet godina daljeg

proširenja neće biti, signal je postojećim članicama da će se veća pažnja posvetiti unutrašnjoj konsolidaciji EU i ne znači da će se evropska integracija Srbije zaustaviti.

Struktura nove Evropske komisije

Novina u strukturi nove EK je uvođenje funkcija 7 potpredsednika koji nisu ujedno komesari. Oni će voditi 7 projektnih timova (videti Prikaz 1). Konsultacije sa potpredsednikom ili više njih oko ključnih pitanja su još jedna novina, a kako bi sve buduće inicijative komesara bile usklađene sa prioritetima EK.

Predviđena je funkcija prvog potpredsednika Komisije zaduženog za bolju regulaciju, međuinstitucionalne odnose, vladavinu prava i Povelju o osnovnim pravima. Prvi potpredsednik vodiće računa da svaki predlog EK poštuje principe subsidijarnosti i proporcionalnosti.

Visoka predstavica EU za spoljne poslove i bezbednosnu politiku, ujedno i potpredsednica EK, uložiće napore ka efektivnijoj i jedinstvenoj evropskoj spoljnoj politici i jačanju EU kao globalnog aktera.

Potpredsednik za poslove, rast, investicije i konkurentnost je zadužen za upravljanje, koordinaciju, prezentaciju i implementaciju ambicioznog plana koji bi trebalo da mobilise 300 milijardi evra dodatnih javnih i privatnih investicija u realnoj ekonomiji u naredne tri godine.

Potpredsednica za budžet i ljudske resurse je zadužena za modernizaciju administracije i veću zastupljenost žena na rukovodećim pozicijama.

Novine u nadležnostima komesara

Politika migracija i građanstva stavljena je u resor komesara za unutrašnje poslove. Oblasti rodne ravnopravnosti i potrošača su u nadležnosti komesarke pravde. Resoru razvoja pripala je komponenta međunarodne saradnje, posebno je predviđen komesar za humanitarnu pomoć i krizni menadžment, dok je životna sredina spojena sa pomorskim poslovima i ribarstvom. Komesarka za zapošljavanje i socijalna pitanja, nema više u naslovu socijalno uključivanje već resor veštine i mobilnosti radne snage. Generalni direktorati su transformisani zbog usklađivanja sa novom podelom dužnosti.

Prikaz 1: LISTA ČLANOVA EVROPSKE KOMISIJE²

PRESEDIK

Žan Klod Juncker,
(Jean-Claude Juncker),
Luksemburg, predsednik

Prvi potpredsednik

Frans Timermans
(Frans Timmermans), Holandija,
prvi potpredsednik za bolju regulaciju,
međuinstitucionalne odnose, vladavinu
prava i Povelju o osnovnim pravima

Visoka predstavica EU

Federica Mogerini
(Federica Mogherini), Italija,
visoka predstavica EU
za spoljne poslove i
bezbednosnu politiku/potpredsednica

Potpredsednica

Kristalina Georgijeva
(Kristalina Georgieva), Bugarska,
potpredsednica za budžet i
ljudske resurse

Potpredsednik

Andrus Ansip
(Andrus Ansip), Estonija,
potpredsednik za jedinstveno
digitalno tržište

Potpredsednik

Valdis Dombrovskis
(Valdis Domborovskis), Letonija,
potpredsednik za evro i
socijalni dijalog

Potpredsednik

Jurki Katainen
(Jyrki Katainen), Finska,
potpredsednik za poslove, rast,
investicije i konkurentnost

Potpredsednik

Maroš Šefčovič
(Maroš Šefčovič), Slovačka,
potpredsednik za
Energetsku uniju

Komesarka

Violeta Bulc
(Violeta Bulc), Slovenija,
komesarka za transport

Komesar

Gunter Etinger
(Günther Oettinger), Nemačka,
komesar za digitalnu ekonomiju i
društvo

Komesar

Johanes Han
(Johannes Hahn), Austrija,
komesar za evropsku politiku susedstva
i pregovore o proširenju

Komesarka

Sesilija Malmstrom
(Cecilia Malmström), Švedska,
komesarka za trgovinu

Komesar

Neven Mimica
(Neven Minica), Croatia,
komesar za
međunarodnu saradnju i razvoj

Komesar

Migel Arijas Kanjete
(Miguel Arias Cañete), Španija,
komesar za klimatsko delovanje i
energiju

Komesar

Karmenu Vela
(Karmenu Vella), Malta,
komesar za životnu sredinu,
pomorske poslove i ribarstvo

Komesar

Vitenis Andriukaitis
(Vytenis Andriukaitis), Litvanija,
komesar za zdravlje i
bezbednost hrane

Komesar

Dimitris Avramopoulos
(Dimitris Avramopoulos), Grčka,
komesar za migracije, unutrašnje
poslove i gradanstvo

Komesarka

Marijen Tisen
(Marianne Thyssen), Belgija,
komesarka za zapošljavanje, socijalna
pitanja, veštine i mobilnost rada

Komesar

Pjer Moskovici
(Pierre Moscovici), Francuska,
komesar za ekonomske i finansijske
poslove, oporezivanje i carine

Komesar

Kristos Stilianides
(Christos Stylianides), Kipar,
komesar za humanitarnu pomoć i
krizni menadžment

Komesar

Fil Hogan
(Phil Hogan), Irska,
komesar za poljoprivredu i
ruralni razvoj

Komesar

Džonatan Hil (Jonathan Hill),
Ujedinjeno Kraljevstvo,
komesar za finansijsku stabilnost,
finansijske usluge i
uniju za tržište kapitala

Komesarka

Elzbijeta Bijenkovska
(Elzbieta Bieńkowska), Poljska,
komesarka za unutrašnje tržište,
industriju, preduzetništvo i mala i
srednja preduzeća

Komesarka

Vera Jurova
(Věra Jourová), Češka,
komesarka za pravdu, potrošače i
rodnu ravnopravnost

Komesar

Tibor Navracis
(Tibor Navracsics), Mađarska,
komesar za obrazovanje,
kulturu i omladinu

Komesarka

Korina Kretu
(Corina Crețu), Rumunija,
komesarka za regionalnu politiku

Komesarka

Margaret Vestager
(Margrethe Vestager), Danska,
komesarka za konkurenciju

Komesar

Carlos Moedas
(Carlos Moedas), Portugal,
komesar za istraživanje, nauku i
inovacije

**ISTRAŽIVAČKI
FORUM**

ISTRAŽIVAČKI FORUM

predstavlja programsko telo Evropskog pokreta u Srbiji i funkcionalni mehanizam za uključivanje relevantnih nezavisnih stručnjaka, članova i bliskih saradnika EPU-s-a u istraživačko-analitički rad, odnosno proces zagovaranja alternativnih predloga javne politike u svim oblastima relevantnim za proces evropske integracije Srbije.

Cilj IF-a jeste da sveobuhvatnim, multidisciplinarnim i pravovremenim praktično-politički usmerenim istraživanjima, podrži zagovaračke napore EPU-sa i doprinose poboljšanju kvaliteta javnih politika.

*Kralja Milana 31/II
11000 Beograd
Republika Srbija
tel: + 381 11 3640 174
fax: + 381 11 3640 202*

www.emins.org

Napomene

1 Evropska narodna partija odnela je pobjedu sa 29,43% glasova, nasuprot 25,17% Progresivne alijanse socijalista i demokrata. Više o tome videti u pregledu činjenica Istraživačkog foruma „Izbori za Evropski parlament 2014. godine“.

2 Sva slušanja kandidata za komesare u EP dostupna su na sajtu Evropskog parlamenta.

MILANA LAZIĆ

je istraživač saradnik

Istraživačkog foruma Evropskog pokreta u Srbiji.

Rad Istraživačkog foruma Evropskog pokreta u Srbiji je podržan od strane „Think Tank Fund“ programa Fondacija za otvoreno društvo. Mišljenja i stavovi izraženi u ovom radu predstavljaju stavove autora i ne odražavaju neophodno i zvanične stavove Fondacija za otvoreno društvo.